

UNIVERZITA SV. CYRILA A METODA
V TRNAVE
FILOZOFICKÁ FAKULTA
KATEDRA PEDAGOGIKY

KRISTIANIA UNIVERSITY
COLLEGE OSLO

ERUDITIO
MORES
FUTURUM

UNIVERZITA MATEJA BELA V BANSKEJ
BYSTRICI
PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Zborník abstraktov / Book of proceedings

Tímea Šeben Zát'ková (Ed.)

EDUCOM 2023

Education – Community

Medzinárodná vedecká konferencia/
International scientific conference:

*Aktuálne trendy psychosociálnej podpory v edukácii a príprava na
aktívne starnutie v procese inkluzívneho vzdelávania*

7. december 2023

Trnava

ISBN 978-80-572-0408-4

Working together for a green, competitive and inclusive Europe.

Zborník abstraktov z medzinárodnej vedeckej konferencie EDUCOM 2023: Aktuálne trendy psychosociálnej podpory v edukácii a príprava na aktívne starnutie v procese inkluzívneho vzdelávania

Editor: PaedDr. Tímea Šeben Zaťková, PhD., Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave

Recenzenti: PaedDr. Katarína Tišťanová, PhD.
PhDr. Gabriela Siváková, PhD.

Publikácia neprešla jazykovou korektúrou. Za obsahovú a jazykovú stránku textov zodpovedajú jednotliví autori.

© **Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave**

© PaedDr. Tímea Šeben Zaťková, PhD.

Všetky práva vyhradené. Toto dielo ani jeho časť nemožno reprodukovat' bez súhlasu majiteľov autorských práv.

Zborník recenzovaných abstraktov z medzinárodnej vedeckej konferencie bol vydaný v rámci projektu **BIN SGS02_2021_002 Univerzita podporujúca inteligentné aktívne starnutie**, ktorý získal grant z Nórska v sume 156 366,- €. Projekt bol spolufinancovaný v sume 23 454,- € zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky. Cieľom projektu je podpora inteligentného starnutia seniorov.

Proceedings of peer-reviewed scientific papers were published within the project **BIN SGS02_2021_002 University Enhancing the Smart Active Aging** that benefits from a € 156.366,- grant from Norway through the Norway Grants. The project has been co-financed from the State Budget of the Slovak Republic in the amount of € 23.454. The aim of the project is an enhancement of smart active aging of elders.

Schválené Edičnou radou Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave a vedením Filozofickej fakulty Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave.

Vydavateľ: Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave, 2023

Vydanie: 1.

ISBN 978-80-572-0408-4

Supported by Norway
through the EEA and Norway Grants
www.eeagrants.sk www.norwaygrants.sk <https://ff.ucm.sk/sk/eea-grants/>

Working together for a **green**, **competitive** and **inclusive** Europe.

Obsah/ Contents

Predhovor/ Foreword

Vedeckí garanti konferencie / International scientific comitee

Hlavné referáty / Keynote speakers

- 1. Komplementárnosť formálnej a neformálnej inkluzívnej edukácie v kontexte psychosociálnej podpory žiakov/ Complementarity of formal and non-formal inclusive education in the context of psychosocial support of pupils**
Bizová Naďa, doc. PaedDr., PhD.
- 2. Rozvoj kľúčových kompetencií vysokoškolských študentov a študentiek pomáhajúcich profesií na Slovensku / Development of key competences of university students of helping professions in Slovakia**
Nemcová Lívia, doc., Mgr., PhD. - Šolcová, Jana, Mgr. PhD.
- 3. Současné preference účastníků univerzity třetího věku aneb byli jsme před Covidem, budeme i po něm... / Current preferences of the participants of the University of the Third Age or we were before Covid, we will be after it...**
Adamec, Petr, Mgr. MBA, Ph.D. – Lenka Kamanová, Mgr. et Mgr., Ph.D.
- 4. Zmena správania lídrov vzdelávania v syndémii / Changing the behavior of education leaders in a syndemic**
Przyborowska, Beata, prof. dr hab. - Błajet, Piotr, prof. dr hab.

Príspevky v sekciách / Sessions speakers

- 1. Akceptujúce vzdelávacie prostredie v pregraduálnej príprave učiteľov / Accepting educational environment in pregradual teacher training**
Porubčanová, Dáša, doc. PaedDr., PhD. - Hanuliaková, Jana, doc. PaedDr., PhD. - Lobotková, Alžbeta - PaedDr., PhD.
- 2. Artefietika ako konštrukt psychosociálnej podpory žiakov stredných škôl s poruchami učenia / Artephyletics as a Construct of Psychosocial Support for High School Students with Learning Disabilities**
Sender, Barbora, PaedDr., PhD. - Bielčíková, Kristína, Mgr., PhD.
- 3. Benefity Univerzity tretieho veku / Benefits of the University of the Third Age**
Vašková, Ľubica, Ing., PhD. – Rusková, Dagmar, PaedDr., PhD.
- 4. Čítanie s porozumením ako celoživotne budovaná kompetencia / Reading comprehension as a lifelong competence**
Hincová, Katarína, PhDr., PhD.

Working together for a **green**, **competitive** and **inclusive** Europe.

5. **Edukačné kompetencie v kontexte terciárneho inkluzívneho vzdelávania / Educational Competences in the Context of Tertiary Inclusive Education**
Porubčanová, Dáša, doc. PaedDr., PhD. - Barnová, Silvia, doc. PhDr. PaedDr. PhD. MBA - Krásna, Slávka, doc. JUDr. PhDr. PaedDr. PhD. Ph.D.
6. **Edukačné výzvy v procese aktívneho starnutia v rámci digitálnej transformácie - možnosti a limity praxe / Educational challenges in the process of active ageing in the period of digital transformation - possibilities and limits of practice**
Kocourková, Vladimíra, PhDr., Ph.D. - Drotárová, Lucia, Mgr., PhD.
7. **Efektivní možnosti aktivního stárnutí jako prevence kognitivních potíží u seniorů a jako nástroj zlepšení kvality života / Effective options for active aging as a prevention of cognitive problems in the elderly and as a tool for improving quality of life**
Jirkovská, Blanka, PhDr., Ph.D. - Lorenzová, Jitka, doc. PhDr., Ph.D.
8. **Inkluzívny prístup učiteľov slovenského jazyka v procese v procese adaptácie edukantov na ZŠ a SŠ / Inclusive approach of Slovak Language teachers in the process of adapting educators to primary and secondary schools**
Kumorová, Zdenka, Mgr., PhD.
9. **Niekoľko postrehov filozofie k aktívnemu starnutiu / A few observations of philosophy on active aging**
Ambrozy, Marián, Doc. PhDr. PhD. MBA
10. **Potreba psychosociálnej podpory žiakov v edukácii / The need for psychosocial support for pupils in education**
Petlák, Erich, prof., PhDr., CSc.
11. **Praktická príprava vysokoškolských študentov v oblasti inkluzívnej edukácie na výkon profesie pedagogického a odborného zamestnanca / Practical preparation of university students in the field of inclusive education for the performance of pedagogical and professional staff**
Kocianová, Alexandra, Mgr. - Liberčanová, Kristína, Mgr. PhD.
12. **Stratená kontinuita výchovného a vzdelávacieho systému / Lost Continuity of the Training and Educational System**
Šrobár, Štefan, Mgr. Ing. CSc.
13. **Špecifiká pri vyučovaní anglickej terminológie z vybranej oblasti u seniorov / Specifics in teaching English terminology from a selected field to seniors**
Siantová, Gabriela, PhDr., PhD.

Working together for a **green**, **competitive** and **inclusive** Europe.

- 14.Špecifická vyučovania jazykov pre staršiu generáciu / Special Issues in Teaching Older Adults**
Gregorík, Peter, PhD., Mgr.
- 15.Triedny učiteľ ako súčasť podpornej úrovne prvého stupňa systému poradenstva a prevencie a jeho úlohy v prevencii rizikového správania žiakov / The class teacher as part of the support level of the first level of the guidance and prevention system and his role in the prevention of risky behaviour of pupils**
Diechová, Elena, PhDr., PhD.
- 16.Univerzita tretieho veku ako efektívny prostriedok v procese aktívneho starnutia / The university of the third age as an effective means in the process of active aging**
Draková, Zuzana, PhDr., PhD.
- 17.Úloha rozprávania príbehov v kontexte aktívneho starnutia / The Role of Storytelling in the Context of Active Ageing**
Slováček, Petr, Mgr., Ph.D., - Ondřejová, Edita, PhDr., Ph.D.
- 18. Úloha technológie biofeedback a softvérových riešení pre tréning aktívnej relaxácie / The Role of Biofeedback Technology and Software-based Solutions for Active Relaxation Training**
Host'ovecký, Marián, Mgr., PhD.
- 19.Vzdělávání a umělá inteligence – transformace vzdělávání na univerzitách / Education and artificial intelligence – transformation of education at universities**
Jaklová Dytrtová, Jana, doc. RNDr. PhDr. Ing., Ph.D. – Dytrtová, Radmila, doc., PhDr., CSc. – Jakl, Michal, Ing., Ph.D.
- 20.Vznik perfekcionizmu a prežívanie úzkosti, strachu u detí staršieho školského veku / The level perfectionism and anxiety and fear in older school-age children**
Doktorová, Dominika, PhDr. PhD.
- 21.Význam učiteľa pri intervenčnej činnosti v súvislosti so šikanovaním / The importance of the teacher in bullying intervention**
Dědová, Kristína, Mgr.

Predhovor / Foreword

Srdečne Vás vítame na deviatom ročníku medzinárodnej vedeckej konferencie EDUCOM 2023 – **Aktuálne trendy psychosociálnej podpory v edukácii a príprava na aktívne starnutie v procese inkluzívneho vzdelávania.**

Súčasná edukácia sa orientuje na sprístupňovanie možností vzdelávania čo najširšiemu okruhu edukantov. Proces adaptácie, ale aj ďalšieho vnímania a pociťovania pohody edukantmi v prostredí vzdelávacích inštitúcií môžu výraznou mierou ovplyvňovať svojim inkluzívnym prístupom aj edukátori vo všeobecnosti. V oblasti inkluzívneho vzdelávania však môže mať zásadnú úlohu na jeho úspešnosť a efektivitu práve poskytovanie podpory pre diverzifikované skupiny edukantov, ale na druhej strane aj metodická podpora ich edukátorov v tejto oblasti. Rôznorodosť a rozmanitosť v škole, ale aj v spoločnosti má byť vnímaná ako niečo prirodzené a bežné a preto je nevyhnutná psychosociálna podpora v edukácii, ktorá môže zvýšiť možnosti úspechu všetkých edukantov. V intenciách uvedeného však možno pripomenúť, že nielen deti a mládež vstupujú do edukačných zariadení a inštitúcií, ale aj ľudia dospelí a starší. Prirodzenou súčasťou života všetkých ľudí bez výnimky sú procesy starnutia a edukačné systémy sa musia vysporiadať s výzvou ako zabezpečiť prípravu všetkých edukantov na ich aktívne starnutie a ďalšie vzdelávanie.

Cieľom medzinárodnej vedeckej konferencie je vytvorenie priestoru pre prezentáciu a komunikáciu uvedených otázok a rôznych oblastí vedy a výskumu, ktoré sú spojené s rôznymi druhmi podpory vo vzdelávaní, inkluzívnym prístupom ku všetkým kategóriám edukantov zahŕňajúcich aj rôzne edukačné aspekty v kontexte aktívneho starnutia. Zámerom medzinárodnej vedeckej konferencie je aj prezentovať čiastkové výsledky projektov riešených na FF UCM v Trnave BIN SGS 02_2021_002 Univerzita podporujúca inteligentné aktívne starnutie a KEGA 004UCM-4/2022 Podpora zdravia a pohody študentov prostredníctvom inkluzívnej edukácie na terciárnom stupni.

Konferencia je realizovaná s finančnou podporou medzinárodného projektu **BIN SGS 02_2021_002 „Univerzita podporujúca inteligentné aktívne starnutie“** v rámci tém konferencie v nasledovných oblastiach:

1. Možnosti psychosociálnej podpory v súčasnej edukácii na terciárnom stupni vzdelávania.
2. Možnosti psychosociálnej podpory v súčasnej edukácii na primárnom a sekundárnom stupni vzdelávania.
3. Edukačné aspekty aktívneho starnutia.
4. Zručnosti a kompetencie edukátorov v kontexte inkluzívneho vzdelávania.

Abstrakty v tomto zborníku obsahujú výsledky výskumných šetrení a zanietenej vedeckej práce autorov zameranej na rôzne pohľady dotýkajúce sa tematického zamerania konferencie. Prostredníctvom ich cenných pohľadov a skúseností prispeli k obohateniu pedagogického myslenia a diskurzu v súčasnom svete.

Radi by sme poďakovali všetkým autorom a účastníkom konferencie, vedeckému výboru a v neposlednom rade organizačnému a administratívne kolektívu, ktorí prispeli k realizácii tohto vedeckého podujatia.

Working together for a **green**, **competitive** and **inclusive** Europe.

Tešíme sa na ďalšiu spoluprácu aj v budúcnosti.

Vedeckí garanti konferencie/ International scientific comitee

prof. PhDr. **Alena Vališová**, CSc.,
VŠ chemicko-technologická v Praze, Česká republika

prof. dr. hab. **Krzysztof Mariusz Rubacha**,
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu. Polska

prof. PaedDr. **Tomáš Lengyelfalussy**, PhD.,
DTI Dubnica nad Váhom, Slovenská republika

prof. Ing. **Peter Plavčan**, CSc.,
Vysoká škola Danubius v Sládkovičove, Slovenská republika

prof. PaedDr. **Ctibor Határ**, PhD.,
PF UKF Nitra, Slovenská republika

doc. Mgr. **Mariana Sirotová**, PhD.,
FF UCM Trnava, Slovenská republika

doc. PhDr. **Jitka Lorenzová**, PhD.,
VŠ chemicko-technologická v Praze, Česká republika

doc. PaedDr. **Dáša Porubčanová**, PhD.,
DTI Dubnica nad Váhom, Slovenská republika

doc. PhDr. **Radmila Dytrtová**, CSc.,
IVP ČZU Praha, Česká republika

doc. PhDr. **Miroslava Tokovská**, PhD.,
Kristiania University College Oslo, Norway

doc. Ing. **Jana Jurinová**, PhD.,
FPV UCM Trnava, Slovenská republika

RNDr. **Petr Holzhauser**, Ph.D.,
VŠ chemicko-technologická v Praze, Česká republika

PaedDr. **Tímea Šeben Zát'ková**, PhD.,
FF UCM Trnava, Slovenská republika

Mgr. **Jana Šolcová**, PhD.,
PF UMB Banská Bystrica, Slovenská republika

Mgr. **Petr Adamec**, Ph.D., MBA.,

Working together for a **green**, **competitive** and **inclusive** Europe.

ICV Mendelu, Brno, Česká republika

Mgr. et Mgr. **Lenka Kamanová**, Ph.D.,
ICV Mendelu, Brno, Česká republika

Mgr. **Veronika Michvocíková**, Ph.D.,
FF UCM Trnava, Slovenská republika

Clara Ines Pardo Martinez, Ph.D.,
University of El Rosario, Bogot, Colombia

Hlavné referáty / Keynote speakers

KOMPLEMENTÁRNOSŤ FORMÁLNEJ A NEFORMÁLNEJ INKLUZÍVNEJ EDUKÁCIE V KONTEXTE PSYCHOSOCIÁLNEJ PODPORY ŽIAKOV

COMPLEMENTARITY OF FORMAL AND NON-FORMAL INCLUSIVE
EDUCATION IN THE CONTEXT OF PSYCHOSOCIAL SUPPORT OF PUPILS

Bizová Nad'a, doc. PaedDr., PhD.

*Trnavská univerzita v Trnave, Pedagogická fakulta, Katedra pedagogických štúdií,
Priemyselná 4, 918 43 Trnava*

Abstrakt

Príspevok približuje aktuálne priority v oblasti inkluzívnej edukácie na Slovensku v kontexte legislatívnych zmien, strategických dokumentov a právnych záväzkov vo vzťahu k žiakom so zdravotným znevýhodnením a reflektuje kľúčové aspekty z hľadiska psychosociálnej podpory žiakov v inkluzívnom prostredí. Ťažiskom príspevku je prezentácia komplementárnosti formálnej a neformálnej edukácie na pozadí sociálnych interakcií žiakov a možnosti ich podpory v edukačnom prostredí.

Abstract

The contribution presents the current priorities in the field of inclusive education in Slovakia in the context of legislative changes, strategic documents, and legal obligations in relation to pupils with disabilities and reflects key aspects from the point of view of psychosocial support of pupils in an inclusive environment. The focus of the contribution is the presentation of the complementarity of formal and non-formal education against the background of social interactions of pupils and the possibility of their support in the educational environment.

ROZVOJ KĹÚČOVÝCH KOMPETENCIÍ VYSOKOŠKOLSKÝCH ŠTUDENTOV A ŠTUDENTIEK POMÁHAJÚCICH PROFESIÍ NA SLOVENSKU

DEVELOPMENT OF KEY COMPETENCES OF UNIVERSITY STUDENTS OF
HELPING PROFESSIONS IN SLOVAKIA

Nemcová Livia, doc., Mgr., PhD. - Šolcová, Jana, Mgr. PhD.

*Pedagogická fakulta, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Ružová 13, 974 01
Banská Bystrica*

Abstrakt

Predkladaná štúdia sa zaoberá témou neformálneho vzdelávania (sa) študentov/tiek vysokých škôl na Slovensku. Cieľom štúdie je priblížiť výsledky neformálneho vzdelávania v rámci rozvoja kľúčových kompetencií študentstva potrebných pre budúcich profesionálov/ky, ako aj identifikované paradigmy v procese uznávania týchto výsledkov. Prezentované výsledky sú parciálnou súčasťou empirického

Working together for a **green**, **competitive** and **inclusive** Europe.

výskumu zameraného na neformálne vzdelávanie v pregraduálnej príprave budúcich profesionálov pomáhajúcich profesií.

Abstract

The presented study deals with the topic of non-formal education (with) students of higher education in Slovakia. The aim of the study is to present the results of non-formal education in the framework of the development of key competences of students necessary for future professionals, as well as the identified paradigms in the process of recognition of these results. The presented results are a partial part of an empirical research focused on non-formal education in the undergraduate training of future professionals of helping professions.

SOUČASNÉ PREFERENCE ÚČASTNÍKŮ UNIVERZITY TŘETÍHO VĚKU ANEB BYLI JSME PŘED COVIDEM, BUDEME I PO NĚM...

CURRENT PREFERENCES OF THE PARTICIPANTS OF THE UNIVERSITY OF
THE THIRD AGE OR WE WERE BEFORE COVID, WE WILL BE AFTER IT...

Adamec, Petr, Mgr. MBA, Ph.D. – Lenka Kamanová, Mgr. et Mgr., Ph.D.
Mendelova univerzita v Brně, Zemědělská 1, Brno 613 00

Abstrakt

V poslední dekádě dochází k výrazné proměně seniorského zájmového vzdělávání, které je v České i Slovenské republice reprezentováno především univerzitami třetího věku. Příspěvek představí počátky univerzit třetího věku v České republice v evropském kontextu s důrazem zejména na poslední dekádu jejich fungování. Pozornost bude upřena i na současné trendy seniorského zájmového vzdělávání a preference samotných seniorů.

Abstract

In the last decade, there has been a significant transformation of senior interest education, which in the Czech and Slovak Republics is represented mainly by universities of the third age. The paper will present the beginnings of the universities of the third age in the Czech Republic in the European context, with particular emphasis on the last decade of their functioning. Attention will also be paid to current trends in senior interest education and the preferences of seniors themselves.

ZMENA SPRÁVANIA LÍDROV VZDELÁVANIA V SYNDÉMII

CHANGING THE BEHAVIOR OF EDUCATION LEADERS IN A SYNDemic

Przyborowska, Beata, prof. dr hab. - Błajet, Piotr, prof. dr hab.
Instytut Nauk Pedagogicznych UMK w Toruniu

Abstrakt

W tej chwili mamy do czynienia z bezprecedensową sytuacją określaną jako syndemia – synergią epidemii. Znaleźliśmy się w sytuacji ekstremalnej – granicznej. Badano zmiany zachowań zdrowotnych liderów oświaty jako następstwo syndemii

Working together for a **green**, **competitive** and **inclusive** Europe.

oraz korelacje między zmianami zachowań zdrowotnych a czynnikami Modelu Przekonań Zdrowotnych (HBM). Badani liderzy w związku z doświadczeniem syndemii dokonali pozytywnych zmian w zakresie dbania o zdrowie fizyczne, psychiczne i relacyjne. Dominują zdecydowanie zmiany w aktywnościach relacyjnych. Największe zmiany nastąpiły w zachowaniach o charakterze rutynowym i pasywnym. Zmiana zachowań zdrowotnych w największym stopniu skorelowana jest pozytywnie z postrzeganymi korzyściami wynikającymi z zachowań prozdrowotnych i motywacją prozdrowotną, w mniejszym stopniu z poczuciem obiektywnego zagrożenia i samooceną zdrowia. Przeprowadzone badania wykazały, że liderzy oświaty aktywnie i refleksyjnie podchodzą do swojego zdrowia, jednakże istnieje przewaga zmiany adaptacyjnej nad transgresyjną.

Abstract

At the moment we are facing an unprecedented situation referred to as a syndemic - a synergy of epidemics. We find ourselves in an extreme - borderline situation. Changes in the health behavior of educational leaders as a consequence of syndemia and correlations between changes in health behavior and factors of the Health Belief Model (HBM) were studied. The surveyed leaders made positive changes in taking care of their physical, mental and relational health as a result of the syndemic experience. Changes in relational activities dominated by far. The greatest changes occurred in routine and passive behaviors. Health behavior change is most positively correlated with perceived benefits of health-promoting behaviors and health-promoting motivation, and less positively correlated with a sense of objective threat and self-assessment of health. The study showed that educational leaders take an active and reflective approach to their health, however, there is a preference for adaptive change over transgressive change.

Príspevky v sekciách / Sessions speakers

AKCEPTUJÚCE VZDELÁVACIE PROSTREDIE V PREGRADUÁLNEJ PRÍPRAVE UČITEĽOV

ACCEPTING EDUCATIONAL ENVIRONMENT IN PREGRADUAL TEACHER TRAINING

**Porubčanová, Dáša, doc. PaedDr., PhD. - Hanuliaková, Jana, doc. PaedDr.,
PhD. - Lobotková, Alžbeta - PaedDr., PhD.**

Vysoká škola DTI, Sládkovičova 533/20, 018 41 Dubnica nad Váhom

Abstrakt

Vytváranie inkluzívneho a podporujúceho vysokoškolského prostredia predstavuje kľúčový prvok v príprave budúcich učiteľov a má zásadný vplyv na ich schopnosť efektívne reagovať na rôznorodosť potrieb študentov. Cieľom príspevku je analyzovať a definovať špecifiká edukačného prostredia na vysokých školách a univerzitách s ohľadom na inklúziu a prípravu budúcich učiteľov. Prezentujeme stratégie a prístupy, ktoré by mali byť integrované do vysokoškolského kurikula, aby sme podporili vytváranie a udržiavanie inkluzívnych podmienok, ktoré umožňujú rozvoj všetkých študentov bez ohľadu na ich individuálne vlastnosti a potreby. Uvádzame príklady z praxe, ako môžu vysoké školy pripravovať budúcich učiteľov na vytváranie akceptujúceho prostredia, ktoré rešpektuje kognitívne, socio-emocionálne a psychomotorické aspekty študentov a zároveň podporuje inklúziu v širšom sociálnom kontexte. Pokúsime sa navodiť diskusiu o výzvach, ktorým čelia vysokoškolské inštitúcie pri zabezpečovaní rovnakých edukačných príležitostí pre všetkých študentov.

Abstract

The creation of an inclusive and supportive higher education environment is a key element in the preparation of future teachers and has a fundamental impact on their ability to effectively meet the diverse needs of students. The aim of this paper is to analyze and define the specifics of educational environments at colleges and universities with regard to inclusion and the preparation of future teachers. We examine strategies and approaches that should be integrated into higher education curricula to support the establishment and maintenance of inclusive conditions that enable the development of all students, regardless of their individual characteristics and needs. We present practical examples of how higher education institutions can prepare future teachers to create an accepting environment that respects the cognitive, socio-emotional, and psychomotor aspects of students while also promoting inclusion in a broader social context. We will attempt to stimulate discussion on the challenges faced by higher education institutions in ensuring equal educational opportunities for all students.

ARTEFILETIKA AKO KONŠTRUKT PSYCHOSOCIÁLNEJ PODPORY ŽIAKOV STREDNÝCH ŠKÔL S PORUCHAMI UČENIA

ARTEPHYLETICS AS A CONSTRUCT OF PSYCHOSOCIAL SUPPORT FOR HIGH SCHOOL STUDENTS WITH LEARNING DISABILITIES

Sender, Barbora, PaedDr., PhD. - Bielčíková, Kristína, Mgr., PhD.

Katedra pedagogiky, PF UKF v Nitre, Dražovská 4, Nitra 949 01

Abstrakt

Psychická a sociálna podpora žiakov je kľúčovým aspektom dosahovania školskej úspešnosti ale i vytvárania kvalitných, vzájomne obohacujúcich a plnohodnotných vzťahov medzi rovesníkmi. Prostredníctvom analýzy empirických a teoretických zistení sa príspevok snaží demonštrovať potenciálne možnosti artefiletiky v oblasti podpory emocionálnych a sociálnych zručností. Žiaci s poruchami učenia vo zvýšenej miere trpia pocitmi menejcennosti, čelia zvýšenému riziku vzniku problémového správania a majú tiež ťažkosti v sociálnych interakciách. Artefiletika pomáha rozvíjať sebaúctu, empatiu, regulovať emócie a získavať dôveru vo svoje vlastné schopnosti. Okrem iného rozvíja komunikáciu, kooperáciu i skupinovú kohéziu. Zámerom príspevku je zároveň informovať o otázkach, pred ktorými stojí dnešná mládež v spojitosti s dôležitosťou psychickej a sociálnej podpory. Súčasťou je tiež návrh cielených a adresných artefiletických aktivít ako podporného psychosociálneho konštruktú.

Abstract

Psychological and social support of students is a key aspect of achieving academic success, but also of creating high-quality, mutually enriching and full-value relationships between peers. Through the analysis of empirical and theoretical findings, the paper tries to demonstrate the potential possibilities of artephyletics in the field of supporting emotional and social skills. Students with learning disabilities often suffer from feelings of inferiority to an increased extent, face an increased risk of problem behavior and also have difficulties in social interactions. Artephyletics helps to develop self-esteem, empathy, regulate emotions and gain confidence in one's own abilities. Among other things, it develops communication, cooperation and group cohesion. The purpose of the article is to inform about the questions that today's youth is facing in connection with the importance of psychological and social support. It also includes a proposal for targeted artephyletic activities as a supporting psychosocial construct.

BENEFITY UNIVERZITY TRETIEHO VEKU

BENEFITS OF THE UNIVERSITY OF THE THIRD AGE

Vašková, Ľubica, Ing., PhD. – Rusková, Dagmar, PaedDr., PhD.

*Slovenská technická univerzita v Bratislave, Ústav manažmentu, Vazovova ul. 5,
812 43 Bratislava*

Abstrakt

Working together for a **green**, **competitive** and **inclusive** Europe.

Cieľom predloženého príspevku je podať celistvý obraz o odborných a sociálnych pomeroch na Univerzite tretieho veku, ktorú realizuje Slovenská technická univerzita v Bratislave. Príspevok analyzuje výsledky prieskumu u poslucháčov uvedenej univerzity zameraného na hľadanie koreňov ľudskej prirodzenosti v pokročilom veku. Zároveň sa článok zaoberá identifikáciou determinantov kvality života seniorov, ktorých hierarchia má, vzhľadom na posudzovateľa, vždy rôzne usporiadanie. Napriek zdanlivej rôznorodosti existujú však všeobecne platné či univerzálne charakteristiky. Sú to charakteristiky, ktorých spoločným menovateľom je identita. Identita osobnosti, ako viacnásobná konštrukcia zložená zo vzájomne sa dopĺňajúcich prvkov, je synergickým vyústením pôsobenia rodiny, vzdelania a vonkajších spoločenských podmienok. V konfrontácii budúcnosti s minulosťou sa odhaľujú mnohé boľavé kontúry hodnôt súčasného sveta.

Abstract

The aim of the article is to present a complete picture of the professional and social conditions at the University of the Third Age, which is implemented by the Slovak University of Technology in Bratislava. The article analyses the results of the survey among students of the mentioned university aimed at searching for the roots of human nature in advanced age. At the same time, the article deals with the identification of the determinants of the quality of life of seniors, whose hierarchy, depending on the assessor, always has a different arrangement. Despite the apparent diversity, there are generally valid or universal characteristics. They are characteristics whose common denominator is identity. Identity of personality, as a multiple construction made up of mutually complementary elements, is a synergistic result of the action of family, education and external social conditions. In the confrontation of the future with the past, many painful contours of the values of the present world are revealed.

ČÍTANIE S POROZUMENÍM AKO CELOŽIVOTNE BUDOVANÁ KOMPETENCIA

READING COMPREHENSION AS A LIFELONG COMPETENCE

Hincová, Katarína, PhD., PhD.

*Katedra slovenského jazyka Filozofickej fakulty Univerzity sv. Cyrila a Metoda v
Trnave, Námestie J. Herdu 2, 917 01 Trnava*

Abstrakt

Príspevok prináša pohľad na reflektovanie vymedzenej paradigmy východísk i cieľov inštitucionálneho vzdelávania na Slovensku v 21. storočí. Osobitne sa zameriava na potrebu kontinuálneho rozvíjania schopnosti žiakov čítať s porozumením s prihliadnutím na cielenú prípravu budúcich učiteľov materinského jazyka pracovať so všetkými vekovými skupinami vzdelávajúcich sa. Chápanie čítania s porozumením ako celoživotne budovanej kľúčovej kompetencii umožňuje pritom primerané začlenenie sa učiacich do spoločnosti a napĺňanie ich osobných preferencií.

Abstract

The paper provides an insight into the reflection of the defined paradigm of the starting points and goals of institutional education in Slovakia in the 21st century. It particularly focuses on the need for continuous development of students' ability to read with understanding, taking into account the targeted training of future teachers of the mother tongue to work with all age groups of learners. The understanding of

Working together for a **green**, **competitive** and **inclusive** Europe.

reading comprehension as a key competence developed throughout life enables the adequate integration of learners into society and the fulfillment of their personal preferences.

EDUKAČNÉ KOMPETENCIE V KONTEXTE TERCIÁRNEHO INKLUZÍVNEHO VZDELÁVANIA

EDUCATIONAL COMPETENCES IN THE CONTEXT OF TERTIARY INCLUSIVE EDUCATION

Porubčanová, Dáša, doc. PaedDr., PhD. - Barnová, Silvia, doc. PhDr. PaedDr. PhD. MBA - Krásna, Slávka, doc. JUDr. PhDr. PaedDr. PhD. Ph.D.
Vysoká škola DTI, Sládkovičova 533/20, 018 41 Dubnica nad Váhom

Abstrakt

Cieľom príspevku sú východiská k systematizácii edukačných kompetencií vysokoškolských učiteľov v koncepte terciárneho inkluzívneho vzdelávania. Podľa nášho názoru sú inštitúcie terciárneho vzdelávania motivujúcim prostredím na podporu a zlepšenie trvalo udržateľného ľudského rozvoja, lebo zo svojej vlastnej štruktúry a fungovania dokážu významným spôsobom podporovať prechod k budovaniu mierových, spravodlivých a inkluzívnych spoločností. Aj v podmienkach Slovenskej republiky predpokladáme ďalší rozvoj oblasti podpory zdravia a pohody študentov aj prostredníctvom inkluzívnej edukácie na terciárnom stupni.

Abstract

The aim of the paper is to provide a background for the systematization of university teachers' teaching competencies in the context of tertiary inclusive education. It can be assumed that higher education institutions are motivating environments promoting the improvement of sustainable human development since they – given by their structure and functioning – have the potential to significantly contribute to a transition towards creating peaceful, just and inclusive societies. In the Slovak Republic, further measures need to be introduced in the field of promoting students' health and well-being by means of creating inclusive academic environments, as well as by developed relevant educational competencies in university teachers.

EDUKAČNÉ VÝZVY V PROCESE AKTÍVNEHO STARNUTIA V RÁMCI DIGITÁLNEJ TRANSFORMÁCIE - MOŽNOSTI A LIMITY PRAXE

EDUCATIONAL CHALLENGES IN THE PROCESS OF ACTIVE AGEING IN THE PERIOD OF DIGITAL TRANSFORMATION - POSSIBILITIES AND LIMITS OF PRACTICE

Kocourková, Vladimíra, PhDr., Ph.D. - Drotárová, Lucia, Mgr., PhD.
Slezská univerzita Fakulta veřejných politik v Opavě Bezručovo nám 14 746 01 Opava

Abstrakt

Working together for a **green**, **competitive** and **inclusive** Europe.

Tento článok sa zaoberá výzvami v oblasti vzdelávania v procese aktívneho starnutia v ére digitálnej transformácie. Zameriava sa na to, ako digitálna transformácia ovplyvňuje vzdelávacie procesy starších ľudí a ako môže prispieť k aktívnemu starnutiu. Príspevok sa zaoberá najmä pripravenosťou zariadení pre seniorov na túto oblasť a prekážkami, ktoré sa v tejto oblasti vyskytujú.

Abstract

This paper explores the educational challenges in the process of active ageing in the era of digital transformation. It focuses on how the digital transformation affects educational processes for the elderly and how it can contribute to active ageing. In particular, the paper discusses the readiness of facilities for the elderly for this area and the barriers that occur in this area.

EFEKTIVNÍ MOŽNOSTI AKTIVNÍHO STÁRNUTÍ JAKO PREVENCE KOGNITIVNÍCH POTÍŽÍ U SENIORŮ A JAKO NÁSTROJ ZLEPŠENÍ KVALITY ŽIVOTA

EFFECTIVE OPTIONS FOR ACTIVE AGING AS A PREVENTION OF COGNITIVE
PROBLEMS IN THE ELDERLY AND AS A TOOL FOR IMPROVING QUALITY OF
LIFE

Jirkovská, Blanka, PhDr., Ph.D. - Lorenzová, Jitka, doc. PhDr., Ph.D.

*Ústav učitelství a humanitních věd, Vysoká škola chemicko-technologická v Praze,
Technická 5, 166 28 Praha 6 – Dejvice*

Abstrakt

Současná aktivně stárnoucí společnost nabízí mnoho možností, jak cíleně přistupovat k podpoře kognitivních funkcí mozku v pozdnějším věku. Velkým trendem posledních desetiletí je navštěvování univerzit třetího věku, stejně jako individuální trénink paměti a posilování kognitivních funkcí prostřednictvím řady nefarmakologických intervencí. V tomto příspěvku chceme poukázat na výsledky výzkumů, které prokazují, že studium univerzit třetího věku přináší seniorům benefity psychofyzické, psychosociální i sociálně-fyzické. Zároveň představíme několik konkrétních možností, jak posilovat kognitivní funkce mozku a zvyšovat celkovou kvalitu života v seniorském věku. Zmíníme metody kognitivních intervencí a reminiscence, které slouží jako prevence vzniku demencí i jako podpora během života s kognitivní poruchou. Uvedeme příklady konkrétních technik zohledňujících aktuální digitální trendy v této oblasti.

Abstract

The current actively aging society offers many options for a targeted approach to supporting the cognitive functions of the brain in later age. A major trend in recent decades has been the attendance of third age universities, as well as individual memory training and cognitive enhancement through a range of non-pharmacological interventions. In this paper, we want to point out the research findings showing that attending third age universities brings psychophysical, psychosocial and socio-physical benefits to seniors. At the same time, we will present several concrete options for strengthening the cognitive functions of the brain and increasing the overall quality of life in the elderly. We will mention the methods of cognitive interventions and reminiscence, which serve as prevention of the onset of dementia

Working together for a **green**, **competitive** and **inclusive** Europe.

as well as support during life with a cognitive disorder. We will give examples of specific techniques taking into account current digital trends in this area.

INKLUZÍVNY PRÍSTUP UČITEĽOV SLOVENSKEHO JAZYKA V PROCESE V PROCESE ADAPTÁCIE EDUKANTOV NA ZŠ A SŠ

INCLUSIVE APPROACH OF SLOVAK LANGUAGE TEACHERS IN THE
PROCESS OF ADAPTING EDUCATORS TO PRIMARY AND SECONDARY
SCHOOLS

Kumorová, Zdenka, Mgr., PhD.

*Filozofická fakulta Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave J. Herdu 2, 917 01
Trnava*

Abstrakt

Učiteľia na ZŠ a SŠ sú zapojení v procese adaptácie žiakov a študentov do inkluzívneho vzdelávania, ktoré prináša žiakom a študentom so špeciálnymi potrebami podporu na hodinách slovenského jazyka. Podpora súvisí s výučbou ortografie, gramatických javov či s inými možnosťami sprístupňovania jazykových javov prostredníctvom podporných metód inkluzívneho vzdelávania.

Abstract

Teachers at primary and secondary schools are involved in the process of adapting pupils and students to inclusive education, which brings pupils and students with special needs support in Slovak Language classes. The support is related to the teaching of spelling, grammatical phenomena or other possibilities of making language phenomena accessible through supportive methods of inclusive education.

NIEKOĽKO POSTREHOV FILOZOFIE K AKTÍVNEMU STARNUTIU

A FEW OBSERVATIONS OF PHILOSOPHY ON ACTIVE AGING

Ambrozy, Marián, Doc. PhDr. PhD. MBA

Vysoká škola medzinárodného podnikania ISM Slovakia v Prešove

Abstrakt

Náš príspevok sa zaoberá reflexiou staroby, sénia filozofiou. Vieme, že k danej téme sa vyjadril napríklad Platónov Sokrates, Konfucius a iní. Aj postoj mladších členov spoločnosti k starším ľuďom môže byť rôzny, od vnímania staroby ako potenciálneho rastu, možných nových, aktívnych rol, vnímanie možného zapojenia staršej generácie do voľnočasových aktivít pri odpojení od sociálnych inštitúcií až po negatívne postoje. Priemerná dĺžka života sa za posledných 150 rokov viac ako zdvojnásobila. V niektorých západných krajinách sú ľudia vyhánaní v niektorých odvetviach hospodárstva z trhu práce relatívne skoro. Príspevok je pokusom poukázať na potenciál vyššieho veku.

Abstract

Working together for a **green**, **competitive** and **inclusive** Europe.

Our post deals with the reflection of old age, senia with philosophy. We know that, for example, Plato's Socrates, Confucius and others commented on the given topic. The attitude of younger members of society towards older people can also be different, from the perception of old age as potential growth, possible new, active roles, the perception of the possible involvement of the older generation in leisure activities when disconnected from social institutions, to negative attitudes. Life expectancy has more than doubled in the last 150 years. In some Western countries, people in some sectors of the economy are kicked out of the labor market relatively early. The post is an attempt to point out the potential of older age.

POTREBA PSYCHOSOCIÁLNEJ PODPORY ŽIAKOV V EDUKÁCII

THE NEED FOR PSYCHOSOCIAL SUPPORT FOR PUPILS IN EDUCATION

Petlák, Erich, prof., PhDr., CSc.
Emeritný profesor

Abstrakt

Súčasná doba, a teda aj edukácia, kladú na nás a aj na mladých ľudí čoraz náročnejšie požiadavky. V edukačnej praxi sa to prejavuje požiadavkami na žiakov, ktoré sú celkom iné ako pred viacerými rokmi. Realitou je, že v edukačnej praxi sa uplatňujú čoraz viac rôzne koncepcie vyučovania, ktoré majú žiakom uľahčiť získavanie vedomostí, majú pôsobiť motivačne, nestresovať žiakov atď. Na druhej strane však treba povedať, že žiacke triedy nie sú nejakými homogénnymi skupinami, v ktorých sa dajú uplatňovať jednotné prístupy k žiakom. Z načrtnutého pripomenutia vyplýva, že žiaci potrebujú našu psychosociálnu, ale aj pedagogickú pomoc. Aká môže byť a aké sú jej možnosti a stratégie opisuje autor v tomto príspevku.

Abstract

The current times, and therefore education, are placing ever more demanding requirements on us and on young people. In educational practice, this is reflected in demands on pupils that are quite different from those of several years ago. The reality is that educational practice is increasingly applying various teaching concepts that are intended to make it easier for pupils to acquire knowledge, to be motivational, not to scare pupils, etc. On the other hand, however, it must be said that pupil classes are not some homogeneous groups in which uniform approaches to pupils can be applied. It is clear from the reminder outlined above that pupils need our psychosocial as well as pedagogical help. What it can be and what its possibilities and strategies are are described by the author in this paper.

PRAKTICKÁ PRÍPRAVA VYSOKOŠKOLSKÝCH ŠTUDENTOV V OBLASTI INKLUZÍVNEJ EDUKÁCIE NA VÝKON PROFESIE PEDAGOGICKÉHO A ODBORNÉHO ZAMESTNANCA

PRACTICAL PREPARATION OF UNIVERSITY STUDENTS IN THE FIELD OF INCLUSIVE EDUCATION FOR THE PERFORMANCE OF PEDAGOGICAL AND PROFESSIONAL STAFF

Working together for a **green**, **competitive** and **inclusive** Europe.

Abstrakt

Inkluzívnu edukáciu možno považovať, vzhľadom na edukačné politiky Európskej únie, za čoraz naliehavejšiu tému. Preto je nevyhnutné fokusovať prípravu študentov vysokých škôl na oblasť inkluzívnej pedagogiky. Vzhľadom na pluralitu študijných programov na Pedagogickej fakulte Trnavskej univerzity v Trnave a prípravu budúcich pedagogických a odborných zamestnancov, je potrebné prispôbovať obsahy, formy a procesy výučby v oblasti inkluzívnej edukácie. Diferencovanosť študijných odborov pripravujúcich študentov pre rôzne profesie, vyžaduje implementovanie najnovších vedeckých a výskumných poznatkov z oblasti inklúzie do procesu ich vzdelávania. Tieto študenti nadobúdajú v rámci výučby, teda prípravy na budúce povolanie v študijných programoch prostredníctvom adekvátnych kurzov napr. celo fakultný kurz (inklúzia vo výchove a vzdelávaní, inklúzia vo vzdelávaní), či špecifické kurzy (metodika sociálno-pedagogických činností), či prostredníctvom kurzov priebežná/ súvislá edukačná prax na spolupracujúcich pracoviskách), ako i ďalšími poskytovanými službami na fakulte v kontexte inklúzie (dobrovoľníctvo, mentoring, koučing, supervízia). Pre ich skvalitňovanie je potrebné uskutočňovať priebežný kvantitatívny a kvalitatívny monitoring výučby a sprievodných služieb, ako i priebežnú/sumatívnu evalvaciu získaných dát zacielenú na profesionalizovanie realizovaných procesov. Výskumné závery napomáhajú k skvalitňovaniu výučby a k využívaniu sprievodných služieb, ktoré môžu podporiť efektívnejšie využívanie profesijných kompetencií absolventov štúdia, prispievať k vzájomnej multidisciplinárnej spolupráci a následne tak skvalitniť inkluzívny proces v samotnej praxi.

Abstract

Inclusive education can be considered an increasingly urgent topic in the light of the educational policies of the European Union. Therefore, it is necessary to focus the preparation of university students on the field of inclusive pedagogy. Considering the plurality of study programmes at the Faculty of Education of the University of Trnava and the preparation of future pedagogical and professional staff, it is necessary to adapt the contents, forms and processes of teaching in the field of inclusive education. The differentiation of fields of study preparing students for different professions requires the implementation of the latest scientific and research knowledge in the field of inclusion in the process of their education. These are acquired by students in the context of teaching, i.e. preparation for a future profession in the study programmes through adequate courses, e.g. a faculty-wide course (inclusion in education, inclusion in education), or specific courses (methodology of socio-pedagogical activities), or through courses of continuous/continuous educational practice at cooperating workplaces), as well as through other services provided at the faculty in the context of inclusion (volunteering, mentoring, coaching, supervising). For their improvement, it is necessary to carry out continuous quantitative and qualitative monitoring of teaching and accompanying services, as well as continuous/summative evaluation of the obtained data aimed at professionalizing the implemented processes. The research findings help to improve the quality of teaching and the use of accompanying services, which can promote a more effective use of the professional competences of the graduates, contribute to mutual multidisciplinary cooperation and consequently improve the quality of the inclusive process in the practice itself.

STRATENÁ KONTINUITA VÝCHOVNÉHO A VZDELÁVACIEHO SYSTÉMU

LOST CONTINUITY OF THE TRAINING AND EDUCATIONAL SYSTEM

Šrobár, Štefan, Mgr. Ing. CSc.

Laurinská 12, 811 01 Bratislava

Abstrakt

Pri vedení výchovy a vzdelávania filozofia má nielenže ukazovať na ich správny najvyšší a najušľachtilejší obsah, ale aj na optimálnosť proporcií medzi výchovou a vzdelávaním a dominantnosťou orientácie na najvyššie hodnoty humanizmu. V dnešných školách od základných škôl až po vysoké školy sa málo vychováva a väčšinou sa iba učí. Filozofia je určená pre všetkých ľudí, ktorí sú osobnostne zrelí. Vlastnej filozofii predchádza filozofický postoj, ktorý je duchovno-životnej povahy, vychádza zo zdrojov integrálneho života a sleduje jeho naplnenie. Každý, kto chce naozaj filozofovať musí osobnostne dozrieť, duchovne a morálne.

Abstract

In conducting training and education, philosophy should not only point to their proper, highest and most noble content, but also to the optimality of the proportions between the training and education and dominance of the orientation to the highest values of humanism. In today's schools, from primary schools to universities, there is little training and mostly only studying. The philosophy is intended for all people who are personally mature. The philosophy itself is preceded by a philosophical attitude, which is of a spiritual-life nature; it is based on the sources of integral life and pursues its fulfillment. Anybody who really wishes to philosophize must mature personally, spiritually and morally.

ŠPECIFIKÁ PRI VYUČOVANÍ ANGLICKEJ TERMINOLÓGIE Z VYBRANEJ OBLASTI U SENIOROV

SPECIFICS IN TEACHING ENGLISH TERMINOLOGY FROM A SELECTED FIELD TO SENIORS

Siantová, Gabriela, PhDr., PhD.

Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave, Nám. J. Herdu 2, 917 01 Trnava

Abstrakt

Príspevok sa zameriava na niektoré vybrané efektívne metódy pri výučbe anglickej terminológie s ohľadom na potreby a špecifiká edukovanej cieľovej skupiny – seniorov. Vo výučbe sme sa zamerali na oblasť verejnoprospešných technológií, IKT a aktívneho starnutia. V príspevku sa čiastočne venujeme aj kompetenciám edukátora (lektora), ktorý by pri výučbe seniorov mal spĺňať špecifické kritériá.

Abstract

The paper focuses on some selected effective methods in teaching English terminology with regard to the needs and specifics of the target group – seniors. In teaching we focused on the area of welfare technologies, ICT and active ageing. In

Working together for a **green**, **competitive** and **inclusive** Europe.

the paper we also partly address the competences of the educator (lecturer), who should meet specific criteria when teaching seniors.

ŠPECIFICKÁ VYUČOVANIA JAZYKOV PRE STARŠIU GENERÁCIU

SPECIAL ISSUES IN TEACHING OLDER ADULTS

Gregorík, Peter, PhD., Mgr

*Katedra slovenského jazyka FF UCM v Trnave, Námestie J. Herdu 2, 917 01
Trnava*

Abstrakt

Príspevok sa zaoberá tým, v čom sú špecifiká vyučovania jazykov, primárne slovenčiny ako cudzieho jazyka, pre staršiu generáciu. Zaoberá sa otázkami kognitívnych zmien, didaktických pomôcok, využitia moderných technológií a najmä obsahovej štruktúry vzhľadom na vek učiacich sa.

Abstract

The paper deals with the specifics of language teaching, primarily Slovak as a foreign language, for the older generation. It deals with issues of cognitive changes, didactic aids, the use of modern technologies and especially the content structure in relation to the age of the learners.

TRIEDNY UČITEĽ AKO SÚČASŤ PODPORNEJ ÚROVNE PRVÉHO STUPŇA SYSTÉMU PORADENSTVA A PREVENČIE A JEHO ÚLOHY V PREVENČII RIZIKOVÉHO SPRÁVANIA ŽIAKOV

THE CLASS TEACHER AS PART OF THE SUPPORT LEVEL OF THE FIRST LEVEL OF THE GUIDANCE AND PREVENTION SYSTEM AND HIS ROLE IN THE PREVENTION OF RISKY BEHAVIOUR OF PUPILS

Diechová, Elena, PhDr., PhD.

*Žilinská univerzita v Žiline, Fakulta humanitných vied, Katedra pedagogických
štúdií, Univerzitná 8215/1, 010 26 Žilina*

Abstrakt

Triedny učiteľ je jedným z kľúčových aktérov na podpornej úrovni prvého stupňa systému poradenstva a prevencie. Tento príspevok sa zameriava na jeho významnú úlohu v prevencii rizikového správania žiakov. Analýza zohľadňuje odbornú terminológiu vrátane psychosociálnych rizík a využíva metódy skorého rozpoznávania a intervencie. Triedny učiteľ, ako aktér výchovno-vzdelávacieho procesu má zásadný vplyv na formovanie sociálnych a emocionálnych zručností žiakov, čím môže predchádzať negatívnym behaviorálnym vzorcom. Príspevok

Working together for a **green**, **competitive** and **inclusive** Europe.

identifikuje konkrétne prístupy a stratégie, ktoré triedny učiteľ môže využiť na prevenciu rizikového správania a podporu celkového rozvoja žiakov. Výsledky tejto analýzy poskytujú náhľad do efektívneho využitia postavenia triedneho učiteľa v rámci problematiky prevencie rizikového správania žiakov.

Abstract

The class teacher is one of the key actors at the support level of the first level of the guidance and prevention system. This paper focuses on his/her important role in the prevention of pupils' risky behaviour. The analysis takes into account professional terminology, including psychosocial risks, and uses methods of early recognition and intervention. The class teacher, as an actor in the educational process, has a major influence on the formation of pupils' social and emotional skills, which can prevent negative behavioural patterns. The paper identifies specific approaches and strategies that the class teacher can use to prevent risky behaviours and promote the overall development of pupils. The results of this analysis provide insight into the effective use of the classroom teacher's position within the issue of preventing risky student behavior.

UNIVERZITA TRETIHO VEKU AKO EFEKTÍVNY PROSTRIEDOK V PROCESSE AKTÍVNEHO STARNUTIA

THE UNIVERSITY OF THE THIRD AGE AS AN EFFECTIVE MEANS IN THE PROCESS OF ACTIVE AGING

Draková, Zuzana, PhDr., PhD.

Fakulta sociálnych vied Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave, Bučianska 4/A, 917 01 Trnava

Abstrakt

Predkladaný príspevok pertraktuje obdobie starnutia ako dôležitú etapu v živote človeka, ktorá by nemala byť vnímaná negatívne. Za jeden z efektívnych spôsobov, ako je možné zmysluplne tráviť voľný čas v období sénia považujeme začať navštevovať univerzitu tretieho veku. Na jej význam v procese aktívneho starnutia apelujeme aj v predloženom príspevku.

Abstract

The presented contribution interprets the period of aging as an important stage in a person's life, which should not be perceived negatively. We consider starting to attend a third-age university to be one of the effective ways to spend your free time meaningfully during your senior year. We also appeal to its importance in the process of active aging in the submitted paper.

ÚLOHA ROZPRÁVANIA PRÍBEHOV V KONTEXTE AKTÍVNEHO STARNUTIA

THE ROLE OF STORYTELLING IN THE CONTEXT OF ACTIVE AGEING

Slováček, Petr, Mgr., Ph.D., - Ondřejová, Edita, PhDr., Ph.D.

Working together for a **green**, **competitive** and **inclusive** Europe.

Abstrakt

Cílem příspěvku je poukázat na analogické postavení problematik stáří a vyprávění jakožto přirozeného nástroje předávání zkušeností a znalostí v dějinách filosofie, a to v kontextu možností, jež poskytují koncepty edukace seniorů a aktivního stárnutí.

Abstract

The aim of the paper is to point out the analogous position of the issues of old age and storytelling as a natural tool for the transfer of experience and knowledge in the history of philosophy, in the context of the possibilities provided by the concepts of education of seniors and active ageing.

ÚLOHA TECHNOLOGIE BIOFEEDBACK A SOFTVÉROVÝCH RIEŠENÍ PRE TRÉNING AKTÍVNEJ RELAXÁCIE

THE ROLE OF BIOFEEDBACK TECHNOLOGY AND SOFTWARE-BASED SOLUTIONS FOR ACTIVE RELAXATION TRAINING

Host'ovecký, Marián, Mgr., PhD.

*Fakulta prírodných vied Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave J. Herdu 2, 917 01
Trnava*

Abstrakt

Článok predstavuje možnosti vývoja hardverového prototypu so softvérovými riešeniami s cieľom zníženia stresu. Využitím údajov z monitorovania bioúdajov v reálnom čase, môže napr. softvér odporučiť konkrétne techniky a zmeny v softveri, ktoré môžu respondentovi pomôcť dosiahnuť optimálnu úroveň relaxácie. Ide o spojenie a implementáciu vplyvu personalizovanej spätnej väzby na výsledky relaxácie. Výsledkom výskumu po takto navrhnutom riešení by mala byť optimalizácia výsledkov bio údajov s cieľom zlepšiť mieru stresu u respondentov a formulovaniu konkrétnych odporúčaní.

Abstract

The main research of this article is present the of hardware biofeedback solutions with software-based solutions for stress reduction. By leveraging real-time biofeedback data, the software will recommend specific techniques and exercises to help users achieve optimum relaxation levels. One of the outcome is connected with the implementation of impact of personalized biofeedback on relaxation outcomes. The result of the research should be optimize bio monitoring and relaxation training outcomes, should leading to evidence-based improvements and recommendations for respondents.

VZDĚLÁVÁNÍ A UMĚLÁ INTELIGENCE – TRANSFORMACE VZDĚLÁVÁNÍ NA UNIVERZITÁCH

EDUCATION AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE – TRANSFORMATION OF EDUCATION AT UNIVERSITIES

Jaklová Dytrtová, Jana, doc. RNDr. PhDr. Ing., Ph.D. – Dytrtová, Radmila, doc., PhDr., CSc. – Jakl, Michal, Ing., Ph.D.

Fakulta tělesné výchovy a sportu, Univerzita Karlova, José Martího 31, 162 52 Praha 6 - Institut vzdělávání a poradenství, Česká zemědělská univerzita v Praze, V Lázních 3, Praha 5, 159 00 - Fakulta tělesné výchovy a sportu, Univerzita Karlova, José Martího 31, 162 52 Praha 6

Abstrakt

Integrace umělé inteligence (AI) do vzdělávacího prostředí univerzit se ukazuje jako klíčová síla, která bude přetvářet tradiční metody výuky a paradigmatu učení. Tento příspěvek je věnován mnohostrannému využití umělé inteligence v sektoru vysokoškolského vzdělávání a zaměřuje se na její transformační dopad na vyučovací proces. Prozkoumáním různých aplikací umělé inteligence, včetně platform adaptivního učení, inteligentních výukových systémů, analýzy dat, automatického hodnocení a pohlcujících technologií, tento článek objasňuje, jak inovace založené na umělé inteligenci optimalizují personalizované výukové zážitky, posilují zapojení studentů a podporují pedagogy při poskytování přizpůsobených, efektivních metod.

Abstract

The integration of artificial intelligence (AI) into the educational environment of universities is emerging as a key force that will transform traditional teaching methods and learning paradigms. This paper is devoted to the multifaceted use of artificial intelligence in the higher education sector and focuses on its transformative impact on the teaching process. By exploring various applications of artificial intelligence, including adaptive learning platforms, intelligent learning systems, data analytics, automated assessment, and immersive technologies, this article sheds light on how AI-based innovations optimize personalized learning experiences, enhance student engagement, and support educators in delivering customized, effective instructions.

VZNIK PERFEKCIONIZMU A PREŽÍVANIE ÚZKOSTI, STRACHU U DETÍ STARŠIEHO ŠKOLSKÉHO VEKU

THE LEVEL PERFECTIONISM AND ANXIETY AND FEAR IN OLDER SCHOOL-AGE CHILDREN

Doktorová, Dominika, PhDr. PhD.

Filozofická fakulta Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave J. Herdu 2, 917 01 Trnava

Abstrakt

Práca sa zaoberá dopadom pandémie na vznik perfekcionizmu a prežívanie strachu a úzkostí u detí staršieho školského veku. Výskumný súbor pozostával zo 60 respondentov vo veku 13-15 rokov, ktorí vyplnili dve škály. Prvá škála bola zameraná na perfekcionizmus. Išlo o Multidimenzionálnu škálu perfekcionizmu. Pri tejto škále bol perfekcionizmus rozdelený do 4 dimenzií: Starosť o presnosť, poriadok a organizáciu; Príliš vysoké osobné štandardy; Obavy z chýb a pochybností o činoch a

Working together for a **green**, **competitive** and **inclusive** Europe.

Nadmerný záujem očakávania a hodnotenie rodičov. Druhá škála bola KSAT formy A, ktorý je určený pre deti a mládež. Táto škála sa skladá z 3 dimenzií: Klasické strachy(fóbie), Tréma a Sociálne, interpersonálne situácie. Na základe výsledkov nášho výskumu sme prišli k záveru, že u detí predstavuje dominujúci typ perfekcionizmu práve dimenzia týkajúca sa Starosti o presnosť, poriadok a organizáciu. Pri strachu a úzkosti sme zistili, že medzi deťmi prevláda najmä Tréma. Na záver sa nám potvrdilo, že dievčatá prežívajú strachu aj úzkosť vo všetkých dimenziách viac, ako chlapci.

Abstract

The study deals with the impact of the pandemic on the emergence of perfectionism and the experience of fear and anxiety in older school-aged children. The research part consists of 60 respondents aged 13-15 who filled out two scales. The first scale was focused on perfectionism. It was the Multidimensional Scale of Perfectionism. With this scale, perfectionism was divided into 4 dimensions: Preoccupation with accuracy, order and organization; Personal standards too high; Fear of mistakes and doubts about actions and Excessive interest in expectations and evaluation of parents. The second scale was KSAT form A, which is intended for children and youth. This scale consists of 3 dimensions: Classic fears (phobias), Trembling and Social, interpersonal situations. Based on the results of our research, we came to the conclusion that the dominant type of perfectionism in children is precisely the dimension related to Care for accuracy, order and organization. When it comes to fear and anxiety, we found that Trem is especially prevalent among children. In conclusion, it was confirmed to us that girls experience fear and anxiety in all dimensions more than boys.

VÝZNAM UČITEĽA PRI INTERVENČNEJ ČINNOSTI V SÚVISLOSTI SO ŠIKANOVANÍM

THE IMPORTANCE OF THE TEACHER IN BULLYING INTERVENTION

Dědová, Kristína, Mgr.

*Katedra pedagogiky, Pedagogická fakulta, Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre
Dražovská 4 949 01 Nitra*

Abstrakt

Štúdiá sa venuje úlohe učiteľa v intervencii v procese šikanovania na základnej škole. Zaoberá sa analýzou intervencie učiteľa v triede vzhľadom na pohlavie, dĺžku pedagogickej praxe, miesto školy a spôsob šikanovania. Výskumný súbor tvorilo 63 učiteľov základných škôl vo veku od 25 do 60 rokov, s dĺžkou pedagogickej praxe od 2 do 35 rokov. Z hľadiska pohlavia bolo 52 (82,5%) žien a 11 (17,5%) mužov. Základnou metodikou výskumu bol Dotazník názorov učiteľov na šikanovanie (Craig et. al., 2000), ktorý bol doplnený vybranými sociodemografickými premennými. Z hľadiska intervencie učiteľov v situácii šikanovania sa ukázalo, že viac ako $\frac{3}{4}$ učiteľov do 30 rokov by zasiahla do šikanovania. 20 % učiteľov vo vekovej kategórii od 41 do 50 rokov uvidelo, že určite by zasiahli do situácie šikanovania. Výsledky výskumu poukázali, že učelia z mesta sú aktívnejší v zásahu do šikanovania. Vzhľad na pohlavie možno konštatovať, že viac ako $\frac{2}{3}$ učiteliek by zasiahli v situácii šikanovania. Výsledky analýzy ukazujú, že tendencia učiteľov zasahovať viac do

šikanovania je v prípade priameho šikanovania, či už fyzického alebo verbálneho, menej nepriameho šikanovania.

Abstract

This study focuses on the role of the teacher in intervention in the process of bullying in primary school. It deals with the analysis of the teacher's intervention in the classroom with regard to gender, length of teaching experience, school location and type of bullying. The research population consisted of 63 elementary school teachers ranging in age from 25 to 60 years, with length of teaching experience from 2 to 35 years. In terms of gender, 52 (82.5%) were female and 11 (17.5%) were male. The primary research methodology was the Teachers' Views on Bullying Questionnaire (Craig et. al., 2000), which was supplemented with selected socio-demographic variables. In terms of teachers' intervention in a bullying situation, it was found that more than $\frac{3}{4}$ of teachers under the age of 30 would intervene in a bullying situation. 20% of teachers in the age group of 41 to 50 years saw that they would definitely intervene in a bullying situation. The results of the research indicated that urban teachers are more active in intervening in bullying situations. Looking at the gender, it can be concluded that more than $\frac{2}{3}$ of female teachers would intervene in a bullying situation. The results of the analysis show that the tendency of teachers to intervene more in bullying situations is more in the case of direct bullying, whether physical or verbal, and less in the case of indirect bullying.

Názov: Zborník abstraktov z medzinárodnej vedeckej konferencie EDUCOM XIV.: **Aktuálne trendy psychosociálnej podpory v edukácii a príprava na aktívne starnutie v procese inkluzívneho vzdelávania**

Editor: PaedDr. Tímea Šeben Zaťková, PhD.

Recenzenti: PaedDr. Katarína Tišťanová, PhD.
PhDr. Gabriela Siváková, PhD.

Vydavateľ: Univerzita s. Cyrila a Metoda v Trnave v roku 2023

Vydanie, rok: 1. vydanie online, 2023

Počet strán: 27

ISBN 978-80-572-0408-4

Publikácia bola financovaná Nórskom
prostredníctvom EEA a Nórskeho grantov.
www.eeagrants.sk www.norwaygrants.sk <https://ff.ucm.sk/sk/eea-grants/>

Supported by Norway
through the EEA and Norway Grants
www.eeagrants.sk www.norwaygrants.sk <https://ff.ucm.sk/sk/eea-grants/>

Working together for a **green**, **competitive** and **inclusive** Europe.